

Leidraad werkwijze en verslag bijzondere curatoren ex artikel 1:212 BW

Inleiding

Deze leidraad is tot stand gekomen op initiatief van het Landelijk Overleg Vakinhoud Familie en Jeugdrecht van de rechtbanken (LOVF) en het Landelijk Overleg Vakinhoud Familie- en jeugdrecht hoven (LOVF-hoven) in samenwerking met de Landelijke Werkgroep bijzondere Curator (een overlegorgaan binnen de rechtspraak). De leidraad is bestemd voor de bijzondere curator die is benoemd op grond van artikel 1:212 Burgerlijk Wetboek (BW). Voor de bijzondere curator die is benoemd op grond van artikel 1:250 BW bestaat een aparte Leidraad.

U bent op de voet van artikel 1:212 BW benoemd tot bijzondere curator in een zaak van afstamming voor de vertegenwoordiging van het minderjarige kind. Wat wordt er van u verwacht?

Uitsluitend de minderjarige vertegenwoordigen

Vooropgesteld moet worden dat u uitsluitend de minderjarige vertegenwoordigt en dus uitsluitend diens belangen behartigt. In bepaalde afstammingszaken (waaronder vervangende toestemming erkenning of adoptie) is ook de expliciete toestemming van de minderjarige nodig die ouder dan 12 jaar is. U dient na te gaan of de door de moeder, de vader of overige partijen in het verzoekschrift en/of verweerschrift aangevoerde gronden feitelijk en juridisch juist zijn. Hiernaast staat het u uiteraard vrij om maatschappelijke belangen van de minderjarige aan te voeren.

Als u belemmeringen ervaart in de uitoefening van uw taak dient u onmiddellijk de rechtbank (en de overige belanghebbenden) te informeren.

Het wordt ongewenst geacht dat u ook optreedt als advocaat van de moeder, de vader of overige partijen. De minderjarige neemt namelijk in deze een zelfstandige positie in en diens belangen kunnen vragen om het voeren van verweer, ook als een andere partij zich aan het oordeel van de rechtbank refereert.

Zelfstandige toetsing

U dient zelfstandig te toetsen of het belang van het kind is gediend met toewijzing dan wel afwijzing van het voorliggende verzoek (Hoge Raad 31 oktober 2003, RvdW 2003/167), en u kunt dus niet volstaan met het afgaan op mededelingen van de advocaat van de moeder, de vader of overige partijen.

In beginsel wordt van u verwacht dat u de betrokkenen persoonlijk spreekt. In het door u in te dienen verslag dienen uw bevindingen te worden weergegeven, onder vermelding van de bron.

Internationale aspecten

In gevallen met internationale aspecten dient u de rechtbank te informeren over het toepasselijke recht.

Het verwekkerschap en het biologisch vaderschap zijn geen feiten die ter vrije bepaling (artikel 149, lid 1, Rv) van partijen staan. Dat betekent dat de rechtbank daarvan bewijs kan verlangen, ook al zijn partijen het eens.

Bij de vraag of DNA-onderzoek noodzakelijk is, kan een belangrijke rol spelen of op andere wijze aannemelijk gemaakt is dat een persoon al dan niet de verwekker/biologisch vader is, bijvoorbeeld door geschriften, foto's, officiële stukken etc. De rechtbank verzoekt u daarnaar onderzoek te doen, en partijen op de mogelijkheid van een dergelijke bewijslevering te wijzen.

Het horen van de minderjarige

Als de minderjarige 8 jaar of ouder is en nog niet door de rechtbank is gehoord, zal deze worden uitgenodigd voor een kindgesprek. Het horen van de minderjarige kan voorafgaand aan de zitting plaatsvinden of op een ander moment.

Bij het gesprek met de minderjarige zullen uitsluitend de rechter en de griffier aanwezig zijn. Uzelf zult daarvoor in beginsel niet worden uitgenodigd. Als de minderjarige dat wenst, is het mogelijk dat hij/zij in aanwezigheid van de bijzondere curator wordt gehoord. Als de minderjarige niet door de rechter wenst te worden gehoord, kan hij/zij dat schriftelijk (via u) aan de rechtbank kenbaar maken. Hij/zij kan tevens schriftelijk in eigen woorden zijn/haar mening over het verzoek weergeven.

De procedure

In afstammingszaken worden de verwerende partij(en) c.q. belanghebbende(n) in de gelegenheid gesteld schriftelijk verweer te voeren ofwel schriftelijk te reageren. Vervolgens wordt u verzocht om op het verzoek en het eventuele verweer en/of de eventuele reacties te reageren als u daartoe aanleiding ziet. In het bericht van de rechtbank staat beschreven hoe u kunt reageren.

Als het u niet lukt vóór de pro forma-datum met betrokkenen te spreken in het kader van het onderzoek, kan de rechter u hiervoor nog een termijn van twee weken geven. Verwacht wordt wel dat u tijdig en schriftelijk om uitstel vraagt. Als geen of te laat bericht wordt ontvangen, zal een zitting worden bepaald. Als u herhaaldelijk - zonder klemmende redenen - niet of te laat de schriftelijke reactie indient, kan de rechtbank besluiten u niet meer als bijzondere curator te benoemen.

Deze toelichting maakt het lezen van het procesreglement niet overbodig. Het procesreglement is te vinden op [Familie- en jeugdrecht | Rechtspraak](#).

Hoger beroep

Bij instelling van een rechtsmiddel herleeft de taak van de bijzondere curator.

Een toevoeging geldt zowel voor werkzaamheden in eerste als in tweede aanleg. Tussen de Raad voor rechtsbijstand en de rechtspraak geldt de afspraak dat het gerechtshof de bijzondere curator die in eerste aanleg betrokken was in hoger beroep automatisch als belanghebbende aanmerkt. Het beroepschrift wordt aan de bijzondere curator verstrekt en er wordt een verweertermijn gegeven. Een kopie van de (oproep)brief van het gerechtshof is voldoende voor de Raad voor de rechtsbijstand om een nieuwe toevoeging af te geven voor de procedure in hoger beroep. Als de bijzondere curator hoger beroep instelt, dan wordt door het gerechtshof een ontvangstbevestiging verzonden. Voor de nieuwe toevoeging door de Raad voor rechtsbijstand volstaat een kopie van deze ontvangstbevestiging.

Van de bijzondere curator wordt verwacht dat hij/zij de minderjarige(n) opnieuw uitnodigt voor een gesprek en het gerechtshof uiterlijk tien dagen voor de zitting schriftelijk informeert over de laatste stand van zaken, die tijdens de zitting nog nader kan worden toegelicht. De minderjarigen worden ook in hoger beroep uitgenodigd voor een kindgesprek en kunnen desgewenst aangeven dat de bijzondere curator bij dat gesprek aanwezig is.